

Nr 499

Av herr Rylander m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 106, angående åtgärder för att avhjälpa platsbristen inom fångvårdens ungdomsråjong.

1955 biföll riksdagen Kungl. Maj:ts förslag om uppförande av två anstalter för fångvårdens säkerhetsråjong. Byggandet av dessa anstalter, vilka således är avsedda för internerade och förvarade, har nu framskridit så långt, att man beräknar att kunna taga dem i anspråk under innevarande år. I årets statsverksproposition har upptagits personalstat för anstalterna, vilken godkänts av riksdagen. I statsverkspropositionen anförde departementschefen dock att man som en utväg för att avhjälpa platsbristen inom fångvårdens ungdomsråjong möjligen kunde komma att överväga, huruvida icke den ena eller båda av de nya säkerhetsanstalterna måste omdisponeras för ungdomsklientel.

Denna fråga skulle underkastas särskild prövning. Så har också skett inom fångvårdens byggnadskommitté, vilken förordat, att den ena av anstalterna, den som uppföres i Hällby, tages i anspråk för ungt klientel som dömts till tidsbestämt straff. Chefen för justitiedepartementet har emellertid i proposition nr 106 till innevarande riksdag föreslagit att båda anstalterna överföres till ungdomsråjongen, varvid Mariefredsanstalten skulle användas för ungdomar med tidsbestämt straff och den i Hällby uppförda anstalten för ungdomsfångelseklientel.

Detta ställningstagande från departementschefen synes oss anmärkningsvärt, då såväl byggnadskommittén som de sakkunniga remissinstanserna uttalat sig för att endast den ena anstalten överföres till ungdomsråjongen. Man har från sakkunnigt håll dessutom starkt ifrågasatt anstalternas lämplighet över huvud taget för ungdomsklientel men funnit ianspråktagande av den ena av anstalterna för ungdomsbrottslingar med tidsbestämda straff motiverat i rådande situation, då en stor del av detta klientel på grund av platsbrist inom ungdomsråjongen måste placeras vid anstalter avsedda för äldre klientel.

Fångvårdsstyrelsen påpekar, att de båda nyuppförda säkerhetsanstalterna vardera är avsedda för 90 intagna, medan den nu största för ungdomsklientel avsedda anstalten (Uppsala) har 40 platser. Styrelsen redogör för de mycket stora risker det medför att sammanföra ett så stort antal unga interner och säger, att den "icke anser det möjligt att utan avsevärda risker ur säkerhetssynpunkt och för vården driva en sluten anstalt för ungdomsfångelseklientel i någon av de båda ifrågavarande anstalterna". Dessutom anföres i yttrandet, med tanke på att de båda säkerhetsanstalterna har en paviljong avsedd för 10 "frigångare" utanför murarna, att "de i denna pavil-

jong boende 'frigångarna' kommer att från de innanför muren intagna utsättas för en press som i de starkt solidaritetskännande åldrar, det här är fråga om, måste betecknas såsom obarmhärtig".

Mot användande av Hällbyanstalten för ungdom med tidsbestämt straff anser sig fångvårdsstyrelsen inte kunna anföra motsvarande kritik men menar att anstaltens eventuella övergång till ungdomsråjongen måste betraktas som ett provisorium.

Interneringsnämnden anser det oundgängligen nödvändigt att anstalten i Mariefred bibehållas för förvaringsklienteletets räkning. Ungdomsfängelse-nämnden erinrar om den svåra platsbrist som råder vid ungdomsanstalterna men kräver inte att båda de nyuppförda säkerhetsanstalterna skall övergå till ungdomsråjongen.

Vi kan även här erinra om att fångvårdens byggnadskommitté vid beredningen rådgjort med sina experter, fångvårdsdirektörerna Karlström, Marnell, Rudstedt, Svensson och Thurén, varvid endast den sistnämnde föreslagit att båda anstalterna överflyttas till ungdomsråjongen.

Beträffande avvägningen mellan säkerhetsråjongens och ungdomsråjongens platsbehov anser fångvårdsstyrelsen, att de beräkningar som byggnadskommittén bygger på är starkt förenklade. Styrelsen påpekar, att platsbristen inom ungdomsråjongen inte motsvaras av den våldsamma överbeläggning som tidvis förekommit inom andra av fångvårdens anstalter. Det är dessutom enligt fångvårdsstyrelsen inte i första hand fråga om ifall ungdomsfängelseklientelet eller de förvarade skall få komma i åtnjutande av ändamålsenliga lokaler, utan valet står mellan att bibehålla eller överge ett verkställighetsförfarande, som innebär att förvarade i stor utsträckning *mot gällande lag* intages vid vanliga fångvårdsanstalter.

Av det anförda framgår det enligt vår mening tydligt, att starka sakskäl talar emot det av departementschefen framförda förslaget att låta båda de aktuella säkerhetsanstalterna övergå till ungdomsråjongen.

Vi vill därför hemställa,

att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 106 måtte besluta

a) att avslå Kungl. Maj:ts förslag i vad det avser överflyttande av säkerhetsanstalten i Mariefred till ungdomsråjongen,

b) att den för fångvårdens säkerhetsråjong uppförda anstalten i Hällby tills vidare överflyttas till fångvårdens ungdomsråjong och användes för klientel med tidsbestämt straff.

Stockholm den 9 april 1958

Olov Rylander

Brita Elmén

Märta Boman

Ture Königson

Edvin Gustafsson

Eric Nelander

i Bogla